

KURYER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 13 MARCA V.S. 1812 ROKU.

z Wilna 3 Marca. Ogłosiliśmy w dwóch poprzedzających tej Gazety Numerach śmierć dwóch znakomitych narodu Litewskiego ziomków, iednego z cnoty i sprawiedliwości, których zostanie wzorem; drugiego z nauki, z talentu czystego i przyjemnego pisanja, i ze stoicznej cierpliwości w nieszczęściu, które go ścigało i dręczyło ledwo nie w całym ciągu domowego i publicznego życia. Zostaje nam ieszcze doniesć powszechności bolesną stratę trzeciego, a ze wszech miar szacownego Litwy rodaka Ioachima Litawora Hrabi Chreptowicza, byłego Kanclerza Wielkiego Litewskiego i orderów Polskich kawalera, który dnia 4 Marca n. s. w 84tym roku swego życia umarł w Warszawie, i tamże w kościele Kapucynów został pogrzebiony. Mąż ten pochodzący ze starodawnej Litewskiej Familii, ieszcze za panowania Jagiellów, wysokie w kraju urzędy sprawujące, uświetnił zaszczyt swego rodu osobistemi, a niezmiernie ważnemi dla kraju zasługami, bo iest i będzie w dziejach krajowych pierwszym sprawcą porządku w Szkołach instrukcyi i oświecenia. Bawiąc we Francyi około roku 1768, kiedy się zawiązało sławne w Paryżu Towarzystwo Ekonomistów, pod naczelnictwem Turgota i Mirabeau, należał do tego uczonego związku, uśmięcającego naukę całej moralności rządu i gospodarstwa politycznego wyprowadzić z pewnych i prostych początków, wytykających z potrzeb i sił człowieka. Iakożkolwiek to systema pokazuje się niedokładne i w niektórych twierdzeniach mylne; było ono naysprawniejszym w owym czasie nauki obywatelowej wykładem, i dało powód Adamowi Smith do wydania sławnego i klasycznego w gospodarstwie rządowym dzieła, w którym te same nawet początki posłużyły do trafniejszego ich przystosowania. Naukę Ekonomistów francuzkich dobrze objęta nypierwszy do Polski przyniósł, i w ważniejszych punktach na język krajowy wytłumaczył Ioachim Chreptowicz, która udzielona przez niego Piiarom Warszawskim i Akademii Krakowskiej, rozszerzyła się przez iey nauczycielów po wszystkich prawie szkołach krajowych. Obiawszy po oycu znaczne w Litwie majątki, nypierwszy Ioachim Chreptowicz oswobodził w nich lud wiejski, i urządził swoje intraty na szlachetnych początkach swobody, pracy, i przemysłu. Nieporządna i prawie uczonem barbarzyństwem trąca Instrukcyja dawna młodzi po szkołach, zwrociła na siebie uwagę Ioachima Chreptowicza, który po zgłoszeniu zakonu Iezuickiego podał pierwszy Stanisławowi Augustowi tę wielką i błądzą w pożytki publiczne myśl, aby ufundować rząd krajowy nad edukacyją publiczną i opatrzyć ją z dochodów skasowanego zakonu. Szczęśliwa odmiana w umysłach, i wszystkie korzyści z gruntowniejszey instrukcyi szkolney na kraj i iego mieszkańców sprowadzone, wypłynęły stey wielkiej myśli. Akademia Wileńska, której się losem za czasów Polski szczególniej opiekował, winna mu swój dawniejszy byt i wszystkie przeszłego rządu pomoce. Wyznał nawet przed przyjaciółmi w ostatnich latach swego życia, że dla niey przeznacza liczną i bogatą w ważne, kosztowne, i rzadkie dzieła Bibliotekę swoję. Nieznany dotąd iego testament utrzymuje nadzieję tak wspaniałego daru. Nie mówimy nic o pracach i radach tego głęboko my-

ślącego, i naysławniejszego krajowi swemu życzącego Ministra. Może iego rękopisma odkryją kiedyś powszechności głęboką przezorność i trafność w radach i uwagach, s których się nie lubił wyjawiać i tłumaczyć. Wyborny w języku polskim pisarz, pełen delikatnego smaku wierszopis, pięknych sztuk, Literatury łacińskiej i krajowej gruntowny znawca, i gorący miłośnik, był zawsze przyjacielem i podporą ludzi uczonych i obdarzonych talentem. Nauki i piękne sztuki, towarzystwo ludzi w nich celujących, były pociechą i prawie iedyną zabawą poważney i szanowney iego starości.

z Petersburga 17 Lutego. Dyploma IEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, dane Konsyliarzowi Taynemu i Senatorowi Hrabie Ilińskiemu, w słowach następujących: z Bożej Łaski MY ALEXANDER Pierwszy IMPERATOR i Samowładca Wszech Ros-syy, it. d. it. d. i t. d. Naszemu Konsyliarzowi Taynemu, Senatorowi Hrabie Ilińskiemu. — Przez poświęcenie znaczney części majątku swego na różne dobroczynne zakłady, okazaliście Wy czułość swoję nad nieszczęściami rodzaju ludzkiego. Ofiara ta, iednając dla Was błogosławieństwo tych, którym podaleś ratunek, oraz wdzięczność powszechną o-czyzny całej, ściągą na się i Naszę łaskę: na okazanie której mianujemy Was kawalerem orderu s. Równu Apostolskiego Xiążęcia Włodzimierza, wielkiego krzyża, pierwszej klasy, którego znaki dla wło-żenia na Was przesyłając, zostaiemy z IMPERATORSKĄ Naszą Łaską zawsze ku Wam przychylni. W Sankt Petersburgu dnia 8 Grudnia 1811 roku. Na oryginale podpisano własną IEGO IMPERATORSKIEY MOSCI ręką tak: ALEXANDER. (*Gaz. Petersb. Sen.*)

W Jmiennych Naysławniejszych JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI, ukazach, danyh Rządzącemu Senatowi, roku 1812, wyrażono: 1szym) dnia 12 Sty-cznia. W nagrodę gorliwej służby i prac przez zwierzchność zaświadczonej, Naysławniejszy mianujemy Konsyliarzem Stanu Członka Rady medyczey Doktora Medycyny Udena: Konsyliarzami Kolleskimi: Professorów zwyczajnych Akademii Medyko-Chirurgicznej, Smietowskiego i Sablera; Professorów zwyczajnych, Uniwersytetu moskiewskiego Schlözera, Uniwers. Wileń. Spitznagla, Uniwers. dorpack. Dey-cza, Styksa, Miutela, Hecela, Iesze, Peszmina, Belendorfa, Krauze, Barona Elsnera i Morgenster-na; Uniwers. Charkowsk. Szada i Knihina; Instytu-tu Petersburskiego pedagogicznego: Lodi, Kukolnika, Szerera, Hermana, Ternewa i Bellen de Ballu; Pro-fessora Szkoły Iarosławskiej, Demidowskiej wyższych nauk Wilińskiego; Dyrektora Szkół w woysku doń-skim Podpółkownika Popowa; Dyrektora Szkół Guber-nii Woroneżskiej Pietrowa i Dozorcę Szkoły powia-towej Korogańskiej Kostina; Konsyliarzami nad-wornymi Professorów Szkoły Iarosławskiej Demidow-skiej wyższych nauk Szmida i Srezniewskiego; Professorów nadzwyczajnych Uniwers. Charkowsk. Langa, Wanotti i Kalkau: Uniwers. Wileń. Ru-stema, Adiunktów: Uniwers. Moskiew. Perełohowa, Uniwer. Wileń. Bakowskiego, Uniwer. Charkow. Paki de-Sowini, Wasiljewa i Krygera; Dyrektora Szkół guber. Permskiej Popowa, Sekretarza Kom-

missyi szkolney w Uniwer. Dorpackim Hena, Archiwistę Uniwers. Charkowskiego Firsowa; Dozorców szkół powiatowych: Ostrogożskiej Szpażyńskiej i Sumskiej Rezanowa, Rozkazując zachować dla nich starszeństwo w rangach tych odtąd, kiedy kto przepisany prawami czas w randze wysłużył. 2gim) *teyże daty*, mianowany Konsyliarzem Kolleskim Dunin Borkowski Expedytor w Departamencie Ministerium krajowego oświecenia. 3cim) *dnia 14 Stycznia*, Piotr Ryzeman i Paweł Pezarowius Członkowie Instytuc-Kollegium interessów Inflańskich, Estlandzkich i Finlandzkich mianowani Konsyliarzami Kolleskimi. 4tym) *teyże daty*, w nagrodę gorliwej służby i prac szczególnych, zostający pod zwierzchnością Rady opiekuńskiej Petersburskiej, przy fabryce alexandrowskiej Dozorca włóścian Andrzej Trost, Kassyer Rady Ian Afonasiew, iego pomocnik Adam Rechenberg, Nauczyciel Rysunków w domu sierót Bazyli Ilin i Dyrektor domu sierót w Gatchynie Karol Ludwik, iako wysłużyli w rangach swoich prawem przepisane lata, mianowani Konsyliarzami Kolleskimi. 5tym) *dnia 16 Stycznia*. Prokurator Kancellaryi granicznej Hildebrant mianowany Kolleskim Konsyliarzem, iako mający rangę Konsyliarza Nadw. od 1 Stycznia 1805 roku. 6tym) *Stycznia 17*. Kriegs-Kommissarz portu Sweaborgskiego Kapitan Leytnant Tereskiewicz naznacza się na miejsce wakujące Konsyliarza oddziału rachunkowego Sweaborgskiego. 7mym *dnia 18 Stycznia*. Prokurator guberski Tulski a razem Dyrektor szkół, Konsyliarz Kolleski Gurjew ma zostawać przy Ministrze Skarbu i sprawować szczególne poruczenia, podług 56 artykułu urzędzenia administracyi celney. 8mym) *dnia 19 Stycznia*. W nagrodę gorliwej służby Dyrektor szkół gubernii Riazkańskiej Kleczanowski mianowany Konsyliarzem Stanu, stosownie do Ukazu dnia 6 Sierpnia 1809 roku. 9tym *teyże daty*. Stosownie do prośby Professora zwyczajnego Uniwersytetu Charkowskiego Diuhura, który wykonał przysięgę na poddaństwo Rossyi, pozwolono odtąd nazywać się i pisać się Dehurow. (z *Gaz. Sen.*)

W Jmiennym Naywyższym IEGO IMPERATORSKIEY MOSCI ukazie, danym Nayświętszemu Rządzącemu Synodowi, pod datą dnia 11 Grudnia 1811 roku, wyrażono: Manifestem, w dniu dzisiejszym wydanym, złączywszy starą i nową Finlandyą w jedną cywilną administracyą, duchowny rząd kościołów i klasztorów prawowierne Greko-Rossyjskiego wyznania, w Gubernii tey znajdujących się, zostawiamy zupełnie na dawney ich ośnowie, pod głównym zarządzeniem nayświętszego Synodu i teraźniejszey ich zwierzchności dycecezalney, przyłączając do ieyże zawiadywania wszystkie prawowierne Greko-Rossyjskie kościoły, w Finlandyi znajdujące się.

Naywyższe reskrypta IEGO IMPERATORSKIEY MOSCI w roku 1811.

1wszy, *dnia 28 Lipca*. Do Pana Jaszerowa Konsyliarza Tytularnego.

W nagrodę szczególniejszey gorliwości waszey, okazaney w czynnym pełnieniu obowiązków Dozorcy gorzelni skarbowych, Mianuję Was Kawalerem orderu świętego Równo-Apostolskiego Xiążęcia Włodzimierza 4tey klasy, którego znaki, przy tym przesyłając się, Rozkazuję Wam włożyć na siebie i nosić podług ustaw, zostając przychylnym.

2gi, *dnia 14 Grudnia*. Panu Rostowi Konsyliarzowi Koleskiemu.

Ze względu na szczególniejszą gorliwość w służbie, okazaną przez Was w obowiązku starszego Kassyiera przy kassie sztatney Petersburskiej, Uznaliśmy za rzecz przyzwoitą mianować Was Kawalerem orderu świętego Równo-Apostolskiego Xiążęcia Włodzimierza 4tey klasy, którego znaki tu przesyłając, Rozkazujemy Wam włożyć na siebie i nosić podług ustanowionego porządku.

3ci, *dnia 23 Grudnia*. Panu Chałanowskiemu Konsyliarzowi Stanu, Dyrektorowi Gimnazjum Nowogrodu Siewierskiego.

Długoletnia służba wasza i prace na dobro powierzonego Wam Gimnazjum, zwróciły na się łaskę Moję. Na okazanie iey Mianuję Was Kawalerem orderu świętego Równo-Apostolskiego Xiążęcia Włodzimierza 4tey klasy, którego znaki, tu przesyłając się, macie włożyć na siebie i nosić podług ustaw.

Jmiennym naywyższym IEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Ukazem, danym dnia 30 Stycznia 1812 roku, na podane od Rządzącego Senatu przełożenie, Naymiłościwiey rozkazano bydź Prezydentami w Departamentach Sądu Głównego Gubernii Wileńskiej, w 1szym Antoniemu Laudanowskiemu, a w 2gim Gabryielowi Xciu Ogińskiemu. (z *Gaz. Sen.*)

Dnia 20 Lutego. Gubernatorowi Cywilnemu Tauryckiemu Jenerał-Leytnantowi Borozdinowi, naymiłościwiey rozkazano zasiadać w Rządzącym Senacie, zostawiając go przy dawnych obowiązkach. Carewiczowi Gruzińskiemu Jenerał-Leytnantowi Dawidowi Ieorgiewiczowi naymiłościwiey rozkazano zasiadać w Rządzącym Senacie. Tajny Konsyliarz i Senator Szetniew uwolniony od obowiązków z całą pensyą do śmierci. Gubernator Cywilny Katarynosławski Hładkow mianowany kawalerem ś. Xiążęcia Włodzimierza drugiey klasy wielkiego krzyża. Mianowani kawalerami orderu ś. Włodzimierza 4 kl. Architekt ekspedycyi Kremłowskiej budowy w Moskwie, Nadworny Konsyliarz Bakepen, Assessorowie kolescy, Sztabs-Lekarz Meller i Sekretarz zgromadzenia szlacheckiego Penzeńskiego Połdamasow i zostający przy Ministerium spraw wewnętrznych Konsyliarz Tytularny Rahoziński. (*pótn. pocz.*)

z *Paryża 26 Lutego*. Twierdza *Peniscola*, leżąca o 12 mil od Tortozy, o godzinie 4 z południa, dnia 2 Lutego, poddała się wojskom Francuzkim, znalaziono w niej 66 dział, żywności na dwa miesiące i wiele zapasów wojennych, osobliwie bomb i granatów. Leży ta twierdza na skale od morza oddzieloney, niedaleko wielkiego gościnka, o milę od *Benicartos*, a z lądem łączy się tylko przesmykiem piaszczystym, 30 sążni szerokim, a 60 długim, na wierzchołku stoi stary zamek Templaryuszów, otoczony miastem, dwa tysiące mieszkańców liczącem: rozległe fortyfikacye, z kilku rzędów bateryy złożone, bronią tego miasta. A tak na pobrzeżu od Pireneów do Gibraltaru, tylko Alikante i Kartagena zostają w ręku Hiszpanów; ku pierwszej podstąpili już Francuzi.

Cesarstwo, od kilku dni, mieszkaia w pałacu elizejskim.

22 *Lutego*. P. Malus Członek pierwszej klasy Instytutu oddziału Fizyki powszechney umarł wczoraj w Paryżu.

W kościele S. Tomasza z Akwinu dnia dzisiejszego dany był ślub Xiążęciu Padwy z Panną Montesquieu.

25 *Lutego*. Minister spraw wewnętrznych dał medal złoty P. Rychard Doktorowi Medycyny w *Colmar*, który, w ciągu roku 1809, więcej niż 1400 dzieciom zaszczepił ospę krowią: a medal srebrny dla P. Mandraux Doktora Medycyny w *Dannemarie*, który w tymże roku zaszczepił ospę krowią 896 osobóm.

Wody Sekwany podniosły się wczoraj przy moście królewskim (*Pont Royal*) do wysokości 6 metrów i 40 centymetrów.

P. Dubois—Fontanelle, Dziekan oddziału Literatury Akademii w *Grénoble*, tłumacz *Metamorfoz Owidyusza*: tłumaczenia tego kilka było wydań, autor tragedyi, dobrze przyietey, pod tytułem: *Westalka*, oraz kilku innych sztuk teatralnych, umarł d. 15 t. m. w *Grénoble* w wieku bardzo podeszłym.

Według Dziennika Londyńskiego *The Statesman* iest przeszło 20,000 Anglików w niewoli Francuzkiej.

25 *Lutego*. Donoszą z *Lugdunu* (Lyon), obfity, deszcz przypędzony wiatrem południowozachodnim był wcale ciepły, przyczynił się do roztopu śniegów na górach Sabaudzkich i około Lemanu; potoki nagle zwiększyły wody *Rodanu*, tak, iż za iedną noc więcej niż na 4 metry wzniosły się nad powierz-

chnią ziemi. Dnia 17 Lutego rano piękny dom nowo wystawiony i wiele palisad wcale mocnych, które otaczały skład drzewa stolarskiego zniszczone zostały gwałtownością powodzi: tegoż dnia o godzinie drugiej z południa jeszcze znacznie wzbierała się rzeka i inny dom rozniosła zupełnie. W nocy z 17 na 18 przybył Rodan jeszcze na 6 metrów, a powódź wód jego roznosiła zniszczenie wzdłuż brzegów. Zapewniają, że znaleziono kroleików na drzewach, do której ucieczki przymusiła ich powódź—Szczęściem d. 18 zrana zaczęła się zmniejszać woda i coraz więcej się zmniejsza.

29 Lutego. Ieńcy portugalscy, którzy przez rok prawie cały w Laon zostawali, dnia 16 t. m. do Gai-se przeprowadzeni zostali. (Rysk. Zusch.)

z Neapólu 12 Lutego. Monitor obu Sycylii zawiera, co następuje. Chociaż jeszcze układy Angielskie nie wzięły zupełnego skutku; można już jednak uważać za zbliżone do końca i niemogące uleść żadnej przeszkodzie. Król Ferdynand zatrzymał jeszcze tytuł i imię, ale już nie rządzi w rzeczy samej. Każdy, kto się obeznał z nowymi okolicznościami Sycylijskimi, kto w Sycylijskich gazetach przeczytał akt, przez który Ferdynand cież władzy, sobie zostawionej, na syna przelał, uyrzy, że to jest prawdziwe złożenie korony. Brzmienie jego jest następujące:

Ferdynand i t. d.

Franciszk, drogi mój i najukochańszy synu i t. d. (*).

Będąc przymuszony słabością zdrowia moiego i słuchając rady lekarzów, abym wstrzymał się od wszelkich zatrudnień wielkiej wagi i użył powietrza wiejskiego, miałbym się za winnego przed Bogiem, ieślibym w czasach terażniejszych, tak trudnych, nie miał starania o rządy królestwa, w taki sposób, iżby ważne interesa mogły być odhływane, a rzecz publiczna nie poniosła najmniejszej szkody, przez czas mojej słabości. Chcąc więc uwolnić siebie od ciężaru rządów póty, aż się podoba Bogu wrócić mi tyle zdrowia, iżbym się mógł niemi zajmować; nie mogę godniej złożyć mojej ufności, iedno w tobie, synu mój najmilszy: ponieważ ty ieśteś moim prawym następcą, i przekonałem się o twojej prawości i twojej zdolności. Na skutek więc tego i zupełnie z woli moiej, stanowią cię moim Namieśnikiem powszechnym, w moim królestwie Sycylijskiem; ustępuję i oddaję ci, iakby drugiemu mnie samemu, wszystkie prawa, prerogatywy, znaczenie i moc, których używałem i mogłem użyć dotąd: i ażeby ta moja wola była wiadoma wszystkim i wykonywana po wszystkich miejscach, rozkazuję, ażeby ten list, podpisany ręką moją własną i utwierdzony pieczęcią moją Królewską, chowany był w archiwum Protontaryusza Królestwa, a kopie onego były rozesłane do wszystkich radców i sekretarzów stanu, iżby oni wiedzieli i wykonywali niniejszy rozkaz, każdy, co do którego należy. Dan w Palermo, dnia 16 Stycznia 1812. Podpisano: Ferdynand.

Namieśnik ten Ferdynanda uznał, iż nigdy lepiej nie może użyć nowej swej władzy, iako składając ją w rękę najwyższego wodza wszystkich wojsk Sycylijskich, naczelnego dowódcy wojsk Angielskich, którego publicznie i uroczystie rozkazał uznawać w tej dostoyności. Królowa Karolina, porzuciwszy myśli i starania świata tego, albo może w myśli porzucenia, oddaliła się do Termini, na spokojne życie w ustroniu wiejskiem. (Rysk. Zusch.)

5 Lutego. Dnia 25 Stycznia odbyło się tu uroczyste wprowadzenie nowo utworzonej Akademii Królewskiej. Minister spraw wewnętrznych przydawał na tym obrzędzie, na którym obecni byli dworcy i wszystkie władze publiczne. Czytał naprzód Kanclerz Akademii nowe iej prawa i ustawy tudzież nazwiska wszystkich Professorów, po czym miał Minister mowę, w której wystawił dobroczynne zamia-

ry Króla w przetworzeniu tego ważnego instytutu, stosownie do terażniejszych czasów i potrzeb, po której odebrał od Professorów przysięgę, a nareszcie odczytał imiona uczniów, którzy na ostatnim popisie odebrali nagrody. Zakończył obrządek Rektor Akademii kawaler Cotogno, krótką wprawdzie, ale dobitną mową, w której oświadczył podziękowanie wszystkich członków za oycowskie chęci dobroczynnego Monarchy. Po tej uroczystości, zaprowadził Minister spraw wewnętrznych Rektora i wszystkich Professorów na audyencyą do Króla, który ich łaskawie przyjął.

z Londynu dnia 19 Lutego. Pierwszym aktem regencyi było poselstwo do parlamentu, oznajmujące, że Xzę Regent mianował Lorda Wellingtona Hrabia, z propozycją przeznaczania dla niego dochodu rocznego 2,000 fun. szterl. na utrzymanie nowego tytułu. Ienerałowie Graham, Kill i Auchmury mają być mianowani Kawalerami orderu Łazieunego (du Bain.)

Markiz Wellesley otrzymał uwolnienie od obowiązków urzędu sekretarza stanu interesów zagranicznych. Mniemają, że jego miejsce zajmie Lord Castlereagh.

Z niektórych listów od wojska naszego dowiadujemy się, o mającej wkrótce nastąpić bitwie z Jenerałem Marmont. Lord Wellington ma na niego uderzyć w stanowisku pod Gallegas.

Donoszą jeszcze, że P. Perceval ma być pierwszym Ministrem. Były uczynione propozycje Lordom Grey i Grenville: odpowiedzieli, że póty nie przystąpią do sprawowania urzędów, póki katolicy irlandzcy nie otrzymają swobód. (Korresp. Hamb.)

Dnia 20 Lutego. Departament interesów zagranicznych jest tymczasem poruczony Lordowi Liverpool: ale departamentu wojennego nie opuści sam Xiążę. Zawsze utrzymują, że Lord Castlereagh obeymie miejsce Markiza Wellesley.

Dnia 13 Lutego. Rozeszła się wczora po mieście naszym wiadomość, że ieden wysokiej znakomości Hiszpan przeszedł na stronę nieprzyjaciela.

Odebraliśmy wczora Listy z Manchester, w których donoszą, że domy fabryczne wielu manufakturzystów, zagrożone były podpaleniem. Zuchwali zbrodniarze, sprawcy tego postrachu, ośmielili się posłać list okólny do wielu domów kupieckich, donosząc o swém przedsięwzięciu. Pierwszy z domów wymienionych na tej liście był PP. Gaigh, Marshall, i kompanii, a w Niedzielę w wieczór budowlę tę zostały zapalone i zburzone. Rząd użył wszelkich środków skutecznych dla zapobieżenia większym nieszczęściom i dla poymania podpalaczy.

Mówią, że rząd zajmuje się około nowego prawa stęplowego, które rozciągać się ma nie tylko na bankierów, ale też na tych wszystkich, którzy będą brać wexle od wszelkich domów, na którychbykolwiek lokowali swe kapitały.

Podług wiadomości z Lizbony 3 Lutego, Ienerał Krawford umarł z ran odniesionych dnia 24 Stycz.

19 Lutego. Hrabini d'Harcour, która niedawno z Batawii przybyła, doniosła, że między mieszkańcami tamtejszymi, a wojskiem naszym, częste zachodzą spory i krew leie się zobustron: z boleścią przychodzi nam dodadź, że wypadła konieczność exekwowania wielu osób.

Mniemają, że Lordowie Sidmouth i Buckinghamsire zasiadać będą w Gabinetcie. Mówią też, że Lord Powis ma zmienić Xiążęcia Richemont w Irlandyi.

Ienerał Abercrombie mianowany iest wodzem naczelnym w Madras.

Hrabia Moira wczora miał długą audyencyą u Xzęcia Reienta. Nie przyjął, iak mówią, wstęgi niebieskiej, ofiarowanej sobie od Xzęcia, na znak osobistego szacunku Xzęcia ku niemu. Przyczyną tego nieprzyjęcia była boiaźń ukazania się odstępującym strony Lordów Grey i Grenville.

(*) Xiążę ten urodził się 1771 r. i zaślubiony iest z córką dawniejszego króla hiszpańskiego.

14 Lutego. Z ukontentowaniem donosimy, iż podług powieści wielu wędrowników, wiary godnych, można mieć jeszcze nadzieję o losie sławnego wędrownika Mungo-Parka. Spodziewamy się wkrótce udzielić publiczności niektórych o nim szczegółów: a jeśli one zgodne będą z naszymi życzeniami, a przeciwne tym smutnym szczegółom, któreśmy pierwey odebrali, doświadczymy słodkiego ukontentowania znalezienia się w zdolności uczynienia światu uczonemu nadziei, iż będziemy się cieszyć owocami ostatniej podróży P. Mungo-Parka daleko niebezpieczniejszej od tych wszystkich, które odprawił. (*Dziennik Państwa*)

15 Lutego. Jenerał Baleisteros wydał odezwę do mieszkańców gór Ronda i innych okolic, zajętych lub przebieżonych od woyska iego, w ktorey grozi, iż ze zbiegami postępować będzie podług surowości praw wojskowych. (*Dzien. pań.*)

z Wiednia d. 26 Lutego. Dla większych postępów w wyrabianiu cukru z soku klonowego, Cesarz, na prośbę aptekarzów i innych osób, dozwolił w Praterze i należących do niego wyspach, drzew, które są własnością skarbową, użyć do wyrabiania cukru na własną ich korzyść, pod warunkiem, ażeby w wyznaczonych sobie obrębach, postępowali podług pewnych przepisów, i drzewa szkody przez to nie ponosiły. (*z Gaz. Lwow.*)

12 Lutego. Gotowizna u nas bardzo jest szukana. Dukaty hollenderskie zniknęły prawie zupełnie. W Czechach i Morawii cena wełny podniosła się od 30 do 100, przyczyną tego ma być znaczny iey wywóz przez Lwów do Rosyi. (*Dzien. Pań.*)

z Hiszpanii. W woyskach Francuzkich, w południowej i zachodniej Hiszpanii, daie się wiedzieć wielkie poruszenie. Mniemają, że ważna rozprawa zaydź może przed Maiem ieszcze, nim wielkie upały nastąpią.

Xiążę Albufera (Marszałek Suchet) robi wielkie przygotowania do oblężenia dwóch miejsc warownych Alicante i Kartageny: po ich zdobyciu, iak powszechnie w Madrycie rozumieją, z większą częścią woyska swego obróci się ku Portugalii, dla złączenia się z innymi Jenerałami Francuzkimi, w celu przymuszenia Lorda Wellingtona do opuszczenia tego kraju. (*Rysk. Zusch.*)

22 Lutego w Brien i Botzen (w części Tyrolu do królestwa Włoskiego przyłączoney) zgromadzaia się woyska francuzkie. Nie pewna jest wiadomość, że rząd nasz z francuzkim zawarł umowę, względem wolnego wyprowadzania zboża. Illiryczycy bowiem sami zakupiają z naszych najżyźniejszych prowincy, nasi zaś handlarze zapasy swoje z Bawaryi otrzymują. (*Rys. Zuch.*)

z Girony (w Katalonii) d. 6 Lutego. Woysku zwanemu Katalonskiem, ciągle się powodzi. Oto jest wypis listu z Arens del Monte pod d. 4 b. m.

Dnia 1 b. m. weszła dywizya woyska do Mataro. Anglicy zarzucili zaraz kotwicę na stanowisku portowém, i przez 20 godzin przeszło strzelali do miasta, mianego od nich za sprzymierzone. Mało co woysku zaszkodzili, ale wiele domów nadruynowali i kilkunastu mieszkańców, między którymi, 8 niewiast ubili. Dowódzca rokoszanów Milans napastował naszych, lecz odparty ze stratą wielu swoich, a między tymi poległ Jalong półkownik kirysierow. Tak więc w kilku dniach utracił nieprzyjaciel trzech półkowników: Kraft de St. Narcisse, Redinga, Jalonga — Jen. Lamarque chciał oskrzydlić dywizyją tegoż Milansa w straszném stanowisku pożarowém przy St. Vincent, ale nie czekał na niego Hiszpan, wypędzony ze stanowiska, umknął w góry przy Linas. Porucznik Lacroix zdobył chorągiew.

Podpisano Naczelnik głównego sztabu Jen. brygady Baron Plausonne.

z Tryestu d. 18 Lutego. Wczora ogłoszony tu został następujący wyrok cesarski: W palacu Tuilleries d. 4 Lutego 1812 roku. Napoleon etc. etc. Na przełożenie Ministra naszego handlu i rękodziel postawiliśmy i stanowimy, iak następuje. Artykuł 1. Towary tak te, które na mocy wyroku naszego, pod d. 27 Listopada 1810 r., z krajów austriackich przechodzić mogą przez prowincye illiryskie do Fiu-

me, dla ładowania ich tam na okręty, iako i te, które z zagranicznych krajów do tego portu przybywają, dla przesyłania do państw austriackich, mogą także przez Triest przechodzić. Art. 2. następujące płody płacą cła przechodowego, od centnara wiedeńskiego, iako to: oliwa 4 franki, ryż 3 franki, a pszenica 1 frank. Wszystkie inne towary płacą, iak dotąd, 6 franków od centnaru. Art. 3 Wykonanie niniejszego wyroku polecamy naszemu Ministrowi handlu i rękodzielni. Podpisano: Napoleon.

z Berny 18 Lutego. Z listów prywatnych smutną odbieramy wiadomość, że w tygodniu przeszłym, na górze Sgo Bernarda, zamieć śniegów osuwając się z góry pograżyła z sobą w przepaściach transport, 50 do 60 koni i ludzi, którzy ie pędzili. (*z Gaz. frankf.*)

Ogłoszono tu list następujący do członków Rady Administracyney trzeciego Regimentu Szwajcarskiego.

Paryż 1 Lutego 1812. Mości Panowie! Pan Landaman Szwajcarów przesłał mi odezwę, któraście wydali w celu uczynienia prośbony pomocy dla żołnierzy Szwajcarskich w liczbie ieńców woennych, w Anglii będących. Xiążę Feltre, któremu przesłałem tę prośbę, odpisał do mnie, że Cesarz zezwolił tylko na uczynienie wspomżenia dla żon i dzieci Officerów ieńców woennych, a to na rachunek tego, co może dla nich przypaść za ich powrotem do Francyi, i że nie może bydz nic płaconé ieńcom samym, poki zostają w niewoli. Xiążę Wagram i Neuchatel Półkownik ieneralny Szwajcarów Alexander.

20 Lutego. Przez list okolny 20 Lutego Landaman, komunikował stanóm listę zbiegów z Regimentów Szwajcarskich w służbie Francuzkiej zostających, którzy ukazali się w tutejszym kantonie w ciągu roku 1812. (Była ich liczba 40). W tymże samym okólniku umieszczone są imiona czterech mieszczan tegoż kantonu, którzy utracili prawa obywatelstwa przez postanowienie Seymu. Z tego powodu Landaman zaleca rządóm wszystkich Kantonów, zachować naysciślejszą surowość Prawa, o zbiegach a naybardziej, że Francya uważa się na niepostrzeganie praw takowych w niektórych Kantonach, a ztąd domagano się od Szwajcarów, aby dali ludzi na miejsce zbiegłych i t. d.

14 Lutego. Wszyscy Officerowie bawiący w Szwajcaryi za urlopem odebrali rozkaz powrócenia do swych półków. (*Dzien. Paryzk.*)

z Laybach 15 Lutego. W miesiącu Grudniu 1811 wyexpedyowano z Constanizy do Włoch i Francyi 4815 skrzyń i bal, z których 4332 bal jest bawełny. Nadto воск, wełna, pióra strusie, skóry wyprawne, opium, sierść wielbłądów, nasiona bawełny i t. d. wszystko dochodzi waloru około 1,017,668 Franków.

Handel lewantyjski codzień staje się czynniejszym: zdziwiono się, że w Grudniu, porze tak niewygodney do wszelkich spekulacy, przybyło do Konstanizy więcej towarów, niżeli w Listopadzie. Cesarz daie szczególniejszą opiekę dla tego handlu, który ma być źródłem pomyślności dla prowincy Illiryskich.

ze Smirny 30 Listopada. Woyska Rządcy Egiptu, pod rozkazami iednego z jego synów, opanowały Jedda. Nie przestają coraz dalszych robić postępów — Mehemed Basza nowe im posłał posiłki.

Handel nasz dotąd iest zata mowany: prócz kawy i Faryny cukrowey nie przedai emy prawie niczego. Pieniądz iest niezmiernie rzadki. Wielka liczba statków przewożą żywność z Lewantu do Malty, Sycylii i Hiszpanii, co podnosi ich cenę. (*z Gaz. frankf.*)

z Bukarestu 1 Lutego. Goń cy dn. 16 Stycznia wysłani do wielkiego Wezyra i cło Konstantynopola, naypodobniey dla zdania sp. rawy z konferencyi odprawioney dn. 12 b. m. ieszcze 25 byli w Giurgiewo, z przyczyny, że łamiące się na Dunaju lody przebywanie tej rzeki uczyniły niebe. zpiecznem. Korpus Ciapana Oglou, niemający 4000 ludzi, pięcią kolumnami, wielki krąg zrobiwszy, prz. ieszedł z Rusdiewe przez Pitest i Ployest do Foxhan, a ztamtąd do Washui w Multanach. Ciapan Oglou przybył tu 29 Stycznia z nielicznym orszakiem, przyię ty iest z szczególniejszym poważeniem; nie ma iednak bawić w mieście naszym, uda się podobno do korpusu swego.

D O D A T E K

DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO.

W WILNIE DNIA 13 MARCA V. S. 1812 ROKU.

Ogłoszenie od Ministerium oświecenia.

Często się zdarzało, że przybywający do Rossyi cudzoziemcy, a niekiedy i tuteysi nauczyciele, tytułują siebie w publicznych pismach i innych zdarzeniach Professorami, nigdy nimi nie będąc. Gdy zaś z tytułem Professorów połączone są w Rossyi szczególne prerogatywy, których nauczyciele nie mają, a przytém i znajomości Professorów powinny być bez porównania rozleglejsze od nauczycielskich; przeto Ministreryum oświecenia zastrzega, ażeby nikt nie tytułował siebie Professorem, jeżeli istotnie nazwanie to iemu nie służy i nie ma na to potwierdzenia od Ministerium oświecenia: w przeciwnym zdarzeniu, ten któryby nienależnie wziął na siebie tytuł Profesora, podpadnie prawnej odpowiedzi.

P. Chodoley Konsyliarz Dworu pomocnik Poczty Dyrektora litewskiego, przy reskrypcie JW. Ministra spraw wewnętrznych, otrzymał dany sobie od JEJEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI pierścień brylantowy, w nagrodę gorliwości, i pracowitości w pełnieniu obowiązków służby.

z Brześcia Litewskiego 1 Lutego. W powiecie naszym zaczęły się ukazywać fabryki, o założeniu których żaden przedtém z mieszkańców naszych ani pomyślał, z przyczyny, że nie zbyt oddaleni jesteśmy od Wrocławia i Śląska; teraz zaś, kiedy handel zagraniczny przecięty został, wzięto się i u nas do przemysłu. Między innymi, P. Niepokoyczycki, obywatel tutejszego powiatu, ma u siebie fabrykę sukienną o pięciu warstwach, doprowadzoną już do pewnego stopnia doskonałości i dosyć cienkie robią w niej sukna różnego koloru. Godna też zastanowienia, że farby nie sprowadzają się do tej fabryki zza granicy, lecz z domowych otrzymują roślin. Prócz sukna, robią baie, kołdry wełniane, flanelle, nieustępującą zagranicznej i kabewas. Drugą podobną fabrykę o trzech warstwach należy do P. Buchowieckiej. Są dwie garbarnie: jedna w miasteczku Kamieńcu, druga nie daleko wioski Duryńie, w których znaczną liczbę skór wyprawiają, sposobem pruskim. Nadto, w różnych miejscach powiatu naszego, obywatele zaczynają zaprowadzać owczarnie owiec angielskich i hiszpańskich, których liczba terazniejsza dochodzi 3,000 sztuk. (pótn. poczta.)

z Monachium 19 Lutego. Pisma publiczne donoszą, że dywizya Szwajcarów, będąca pod rozkazami Jenerała Amé (na miejscu Jenerała Belliard), zostanie wcielona do korpusu Xiążęcia Reggio (Marszał. Oudinot) (Rysk. Zusch.).

z Nowego Jorku 18 Lutego (z Ameryki). Wojsko, które niezwłocznie ma się uformować, składać się będzie: z 10 Regimentów piechoty, 2 Artyleryi, i 1 lek-

kiej jazdy. — Regimenta Artyleryi składać się będą z dwóch Batalionów, każdy z 10 kompanij. W sztabie głównym będzie 2 Jenerał Maiorów, 5 Jenerałów Brygady, 1 Jenerał Adintant, i 1 Jenerał Inspektor. z Rotterdamu 17 Lutego. Na dniu 26 zeszłego Miesiąca, umarł w Beuschoh rolnik imieniem Albert Rietveld, mając wieku lat 102 i 6 miesięcy; do końca życia zachował przytomność umysłu.

ROZMAITE WIADOMOSCI.

z Kiiowa 2 Grudnia. Kommissya, ustanowiona w Kiiowie dla wspomnienia pogorzałych mieszkańców części miasta naszego, Podolem zwanej, otrzymawszy z różnych miejsc, od różnych wymienionych i bezimennych osób, dar dobroczynności, wyżey piętnastu tysięcy rubli assygnacyynych wynoszący, przez ieden z dzienników rossyjskich, w Moskwie wychodzący, pod tytułem: *Wiestnik Europy*, uwiadomiła szanownych tych dobroczyńców, że posłane przez nich pieniądze, dla wspomnienia pogorzałych mieszkańców, dochodzą Kommissyi regularnie, i że ona rozdziela te pieniądze, podług uwagi na stan i sprawowanie się tych nieszczęśliwych. Oto jest wypis od kogo i wiele otrzymała Kommissya pieniędzy posłanych: z Moskwy przez ręce P. Kaczenowskiego Prof. Uniwer. moskiew. 10 rub., od Szlachcica Seliwanowicza 500 rub., od niewiadomych: ze wsi Krasinka 50 rub. z miasta Rosławia 25 rub. zebranych przez kupca Tadeusza Łyzkowego od różnych dobroczynnych osób w Kałudze 6,927 rub. 60 kop., i przez jegoż ręce od kupca moskiewskiego Łauszki 5000 rubli, od niewiadomych z Moskwy 1000 rubli, ze starego Bielska 10 rub. z Wołoczyska 10 rub. z Sapożka 5 rub. z Tuły 35 rub. z Tambowa 25 rub. z Doniecka 60 rub. z Moskwy 50 rub., przez ręce P. Kaczenowskiego Prof. uniw. mosk. 30 rub. od bezimennych z Moskwy 10 rub. z Rużska 10 rub. z Halicza 180 rub. z Jarosławia 35 rub. z Tweru 25 z Ziemlańska 100 rub. z Halicza 50 rub. z Riazania 53 rub. z Petersburga 50 rub. z Katarynodaru od P. Kucharenka Półkownika wojska Czarnomorskiego 1000 rubli. Summa do dnia wyżej położonego, wynosi 15,250 rubli, 60 kopieiek. Wiadomość tę podpisali Członkowie Kommissyi: Ierzy Rybalski, Woyt, Ass. Koll. Adryan Iezierski Kons. tytuł. Bazyli Pireszkow kupiec kiiow. Teodor Rabczykow kupiec Kiiow.

W kraiach, panowaniu austriackiemu podległych, wychodzi 11 gazet w języku niemieckim, 1 w łacińskim, 1 w nowogreckim, 1 w węgierskim, 1 w polskim i 2 w czeskim. (Rysk. Zusch.)

Gazeta powszechna *Auszpurska* oblicza ludność przedniejszych miast Europy, kładziemy z niej następujący wyiątek. Paryż w roku 1811—575,471 mieszkańców, Neapol w 1804—449,519 mieszk. Moskwa w 1809—252,619 mieszk. Wiedeń w 1811—238,444. Petersburg w 1804 (nie licząc Garnizonu) 216,881 (*). Amsterdam w 1810—201,749, Madryt w 1805—156,672, Berlin w 1810—153,070, Wenecya w 1805—137,240, Rzym w 1807—134,973, Medyolan w 1805—128,862, Hamburg w 1811—106,920, Kopenhaga w 1807—98,118.

(*) Podług rachunków urzędowych, stolica ta od lat kilkudziesiąt, liczy przeszło 600,000 mieszkańców.

Pisma londyńskie donoszą, że Cesarz Napoleon wszedł ze Stanami Amerykańskimi w przymierze zaczepne i odporne handlowe. (*Rys. Zusch.*)

Na Pobrzeżu Brytanii małej niedaleko *Morlaix* *P. De la Fruglaye* przed kilką miesiącami, odkrył las morzem pochłonięty. W czasie burzy jednej wzruszone warsty piasku grubego zasypały wielką liczbę drzew, olszyny, i brzozy; po kilku dniach nowa warsta piasku na nie wyrzucona była. Robią się nad tym zdarzeniem badania. Odkryto już ślady lasów w przestrzeni siedmiu mil od brzegów odsuniętych. Wydobyte drzewa znaleziono miękkie, a po wyniesieniu na powietrze nabierały twardości. (*Rysk. Zusch.*)

Z powodu częstej wzmianki o pieniądzach Hiszpańskich zwanych Realami, kładziemy krótką o nich wiadomość.

„Trudno jest dokładnie oznaczyć w krajowej naszej monecie szacunek dwóchset milionów Realów nałożonej w Hiszpanii kontrybucji na Prowincję Walencyjską, z przyczyny, iż pisma publiczne nie doniosły, jakie to są Reale. W Hiszpanii rachują według wartości ośmiu stóp menicznych to jest, Kastylijskiej, Katalońskiej, Walencyjskiej, Arragońskiej, Nawarskiej, Meksykańskiej, Kannaryjskiej i stopy wyspy Maiorki. Rachowanie na Kastylijskie pieniądze jest najszybsze; lecz i ta stopa ma podwójne Reale, to jest, Wellońskie, których 195½ sztuk, i Reale de Plata Antiqua, których 102½ sztuk czynią grzywnę Kolońską czystego srebra, a zatem pierwsze warte są po groszy 13½, drugie zaś po groszy 24½. W pieniądzach Walencyjskich 128½ Realów zawiera grzywnę Kolońską czystego srebra; a zatem każdy wart jest 19 gr. 12½ szeląga. Kontrybucja więc dwóchset milionów, na ten ich ostatni gatunek uważana, do 130 milionów złotych Polskich wynosi.“

Omyłki w Numerze poprzedzającym 20, na stronie 1 kolumnie 2 w wierszu 21 zamiast *w dawnym zdaniu*, czytaj *w danym zdaniu*. Na stronie 4 kolumnie 2 pod artykułem z Warszawy, zamiast *język i dzieje polskie*, w których tak był biegłym, byłyby szacowne i rozległe z prac jego odniosłyby pożytki, czytaj, odniosły pożytki.

Uwiedomienie

3 Spełniając polecenie Remissyjnego Ziem. Upit. Dekretu — celem domiaru satysfakcji kredytorem zeszlých Józefa i samey Hubow Chor. należnej — Sąd Exdywizorski w komplecie WW. Mich. Pietraszewskiego Prezydenta, Józefa Erdmana, Stanisława Eydrygiewicza, Sędziów złożonym do Folwarku Kaczan w tym Powiecie leżącego, na dniu 15 tego Miesiąca przybył. Wyrokiem odkładowym Akcesoryjne ustanowiono stopnie. Na rozebrawie stosunków pretensorskich zjazd ostateczny w dniu 22 Lipca tego roku 1812 przeznaczono — W tymże czasie sposobem komportacji w Kancellaryi Exdywizor. do interesu Konkursowego wpływające Dokumenta mają być jawnie — Za niestannością, a ztąd nieokazaniem dowodów, ammissya rzeczy ogłoszoną zostanie — daie wiedziec — 1812 Mca Lutego 21 dnia.

Adam Iasiński Ziem. Upit. i Exdyw. Regent.

1 Zamiarem spełnienia należnej satysfakcji i wierzycielom — do Folwarku Wilkiszek w powiecie Upitskim położonego — z zawinięcia JPP. Zdanowiczów, pretensyie stosujących — Sąd Taxatorsko Exdywizorski dla ostatecznego rozwiązania spórów do pomienionego miejsca na dzień 16 Augusta terażniejszego 1812 roku przybędzie — w tym czasie w Kancellaryi Exdywizor — Komportacja Dokumentów powinna być dopełniona — O czém mającym wpływ do Konkursu daie się uwiedomienie.

Wincenty Bagiński Administrator.

3 Podaie się do powszechnej wiadomości prześwietnej Publiczności, iż są dwie karety po zmarłym Janie

Duchnowskim Maystrze kunsztu stelmachskiego za mierną cenę do przedania, jedna poczworna nowa na żelaznych dragach orange koloru lakierowana przez tutejszych maystrów fundamentalnie na urząd zrobiona: druga podwójna używana, a nowo doskonale zreparowana. Ktoby sobie życzył takowe karety poosobno lub razem nabydż; raczy się udać do Pana Iohana Heberleya Maystra kunsztu stelmachskiego mieszkającego w Wilnie na Skopówce w Domu PP. Bartoszewiczów pod Nrem 42, gdzie wszelką łatwość w słownej umowie o cenę znajdzie. Ostrzega się, iż od daty dzisiejszej za Miesiąc, iż o te karety umowy zawierac nie będzie można: gdyż one w tey dacie za opłatę umówionego quantum pieniędzy, kto one wprzód ostatnie ugodził, wydane będą. Datt dnia 15 Marca roku 1812.

Opiekunowie Iohan Hebenlein, Gerhard Kanne, Joseph Köhler, Chrystian Krezmer.

3 Roku 1811 Miesiąca Februrarij 1 dnia. Oświadczenie Imieniem JW. J. Pani Franciszki z Turowskiej primo Owsianey, Rotm. Wołkowyskiej, a teraz Wahżyńskiej Ciwunowej Retowskiej, i Półkow. Xstwa Zmudz. przy zażaleniu na JW. JP. Felixa Ważyńskiego Ciwun. Retow. Półkow. Ptu X. Zmudz. Starosty Tyrkszlew. Kawalera order. czyni się, mieniąc w rzeczy takiej, Oświadczaia się JW. Ważyńska Ciwun. Dekr. Grodz. Ptu Telszew. w roku 1801 Miesiąca Marca 15 dnia na Instancją swoją z obżal. oczywiście uzyskaną, przez Urząd użyty exekwując drogą Tradycyi w roku 1801 Apryla 10 dnia tak perceptę ze Starostwa Tyrkszlew. iako też ogólną ruchomość bydło, naczynia browarne, ruchomość pokojową, cyne, naczynia kuchenne, poiazy z zaprzęgami, srebro, konie, i klacze, wedle świadectwa urzędowego listu, oraz inwentarza w tymże czasie nastalych, na rzecz swoją zaięła: Po czém obżal. Ważyński Ciwun Retow. mąż żalującej rozmaitemi czasy, rozmaita ruchomość do potrzeby obeyscia się swojego, w Dobrach Pobołwianach uważaną, nie tylko inwentarzem urzędowym poszczególnioną, ale po nim Ekonomiką oświadczaiać się nadwieszoną ze dworu Tyrkszlewskiego do dóbr dziedzicznych Pobołwian zwanych w Powiecie Szawelskim lokowanych, iedną za wiedzą Delator, drugą z upodobania swego przewiół i utrzymuie, a która to ruchomość, gdyby w swoim czasie przez kogo należeniem do obżal. wyobrażaną nie była i tym bliżej żalca. odzyskania iako swej własności nie zadawniła Prawa przez niniejsze oświadczenie, wszelką interesso-wność uprzedza: a o wywiezienie rzeczoney ruchomości, i niepowrot iey obżal. naysolenniey Manifestuie. Zabiegająca na przyszłość, ażeby ztąd straty nie doświadczyła. I w takim to dopiero celu niniejsze oświadczenie współ z zażaleniem w miejscu właściwem daie do Akt ingrossować, zanoszący które iako Plenipotent podpisuję.

Tomasz Przyiąłowski Regent Grodu Telszew.

Roku 1811 Miesiąca Februrarij 1 dnia Przed Aktami JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Grodz. Ptu Telszew. Stawiając osobiscie WJPan Tomasz Przyiąłowski Regent b. Grodzki Ptu Telszew. takowe oświadczenie do Akt oddał.

Przyiąłem Fortunat Eydimtt Grodzki Ptu Telszew. vice Regent.

Metropolitalny Mohilewski Rzymsko-Katolicki duchowny Konsystorz, z powodu podanej do siebie prozby od Ur. Wiktoryi z Manasterskich Gudzowskiej, żądającej przez publikacją powzięcia wiadomości o iey mężu Ur. Pietrze Gudzowskim, któren przed pięcią laty uiechawszy od niey, więcey nie powrócił i niewiadomo gdzie się teraz znajduje; czyni niniejszą odezwę do Prześwietnej Publiczności, azali kto nie wie o życiu lub śmierci namienionego Gudzowskiego? z rekwizycją zawiadomienia tutejszy Konsystorz, ieśliby kto zasiagał takową wiadomość — Roku 1812 dnia 26 Februrarij.

Assessor Kanonik Mohilewski Sychra.

Sekretarz Stanisław Zaręba.

O G Ł O S Z E N I E

Od Rządu Guberskiego Litewsko — Grodzieńskie-

go ogłasza się powszechnie, że Piotr Samuela syn Maietto były kupiec Grodzieński pierwszy giełdy, poddawszy się Exdywizyi, za weyściem o tej Exdywizyi dzieła do Sądu Ziemskiego Pittu Grodzieńskiego pokazuje wielu swoich kredytorów i dłużników na mieszkaniu w Guberniach: Moskiewskiej, Sankt Petersburgskiej, Tulskiej, Noworossyjskiej, Niżehorodzkiej, Jarosławskiej, Kałuskiej, Ekaterynosławskiej, Wołyńskiej, Litewsko-Wileńskiej, Grodzieńskiej, w obwodzie Białostockim, oraz za granicą w Austrii, Saxonii, i Prusii; a zatem Sąd Ziemski Grodzieński na mocy Ukazu Rządzącego Senatu dnia 6 Junii 1806 roku zaszłego, i wskutek najwyższej o bankrutach ustawy, wyzywa wszystkich tegoż Maietta Pretendatorów i dłużników, bądź gdzie przebywających w Imperium Rossyjskiem i za granicą, ażeby każdy znający siebie pretensorem lub dłużnikiem Maietta z za jakiego bądź dokumentu, rachunku, kontraktu i względu, jawili się sami czyli przez Plenipotentów swych z należytemi dowodami, w tenże Sąd Ziemski dla rozprawy w terminie od pierwszej publikacyi w dziewięć Miesięcy, albowiem w przeciwnym zdarzeniu pretensorem utracą swoje pretensye, i postąpieno będzie z nimi na mocy 17, 62, 65, 66, 68, 69, i 70 punktów wspomnionych o bankrutach ustawy.

Zgodno z Autentykiem Tranżlator Rządu Gubernskiego Litewsko - Grodzieńskiego Zacharzewski.

1 Sąd Taxatorsko Exdywizorski, na rozdział Funduszu zeszłego Adama Gayla Prezyd. przeznaczony, w terminie 1 Apr. tego roku, z obwieszczenia prawnego wypływającym do miasta Birż w Powiecie Upit. położonego zjechać postanowił — w jakowym czasie, że kwestye stosowane przez osoby do Interessu Exdywizyjnego wchodzące, rozwiązywane będą, wyżej podpisany, tak Dekretem Dyllacyjnym Exdywizorskim, iako też w skutek wyroku Sądu Głównego Departamentu drugiego, mający poruczoną administracją pod konkurs podpadającego funduszu, tym zamiarem, iżby strony o terminie rozprawy wiedząc, Amisyyi uniknęły, niniejsze do Kurjera Litewskiego uwiadomienie podaje.

Krzysztof de Drachenfels Kapitan W. Pr.

Excerpt oświadczenia z protokołu potocznego Ziem.

Pow. Wileń. w dacie poniżej wyrażającej się zapisanego Eorundem pod Pieczęcią Ziem. tegoż Pittu stronie jest wydan.

Roku Tysiąc Ośmset Dwunastego Miesiąca Februrji Dziewiętnastego Dnia.

Po odwołaniu Sądów Ziem. Pittu Wileń. przed Aktami tegoż powiatu stawiając osobiście JPan Jakub Leyboszytz Medycyny Doktor oświadczenie następne wpisać do protokołu podał. Oświadczenie Imieniem Jakuba Leyboszyca Doktora Medycyny czyni się z następnych pobudek, o to: w Referencyi do Awizacyow przy Kurjerze Litew. w Roku Tysiąc Ośmset Osmym za Numerem pięćdziesiąt czwartym i w Roku Tysiąc Ośmset dziesiątym za Numerem Siedmdziesiąt Szóstym Imieniem Zał. ku przestrzeżeniu publiczności stosownie do praw uczynionych, iż co oświadczaający się uprzednich lat do załatwienia Interessów używając licznych faktorów żydów, powierzał onym cerografy i blankiety z podpisem własnym z tych, racją iakby przypadkowego zaginięcia, wiele nie miał sobie powróconych. Nadto w roku tysiąc ośmset siódmym w Miesiącu Junii szóstego Blankietów własnoręcznie pod dwa razy podpisanych z adnotacją na drugiej stronie, że wtedy walor swój będą miały, gdy star. Beniamin Eliasza o przyjęciu summ na tychże Blankietach własnoręcznie poświadczy, prosto pod adresem Joachima Moyżesza Frydlanda do Plenipotentu star. Beniamina Eliasza za granicę przesyłanych niewiadomo iakowym przypadkiem zaginęły i gdzieby się podziały potąd wiadomości nie nabiera, iakowy trafunek oświadczaający się, stosownie do praw w Aktach publicznych zapisał, w późniejszej zaś dacie w roku tysiąc ośmset dziewiętnym gdy słabość zdrowia oświadczaającemu się należyty widok oczu odjęło, z tego nadarzenia ludzie z cudzej pracy korzystać żądający niewiadomo iakim podstępem wexel w Niemieckim dyalekcie pisany iakby przez zał. podpisany walutę Summy Rubli około trzech tysięcy

ośmiuset czterdziestu więcej lub mniej mający uzyskali, o Exystencyi którego oświadczaający się gdy się dowiedział, nayscisley śledząc wyszukaniem onego zajął się, i doszedłszy, Aktorowie iakby tego wexlu zatraceniem wymówili się: o co w dniu dwudziestym dziewiętnym Januاری tysiąc ośmset dziesiątego roku przed aktami Ziem. Wileń. oświadczenie uczynionym zostało, nadto ieszcze niejakis star. Iaukiel Abramowicz bez wyrażenia miejsca pomieszkiwania swego w dniu siódmym Septembra tysiąc ośmset dziesiątego roku pozwał oświadczaającego się do Grodu Kowień. iakby o zawinioną mu przez oświadczaającego się summę czer. złotych tysiąc za wexlem w hebrayskim Dyalekcie pisanym z terminem opłaty w dniu ośmiastym Decembra tysiąc ośmset trzeciego roku wydanym przeciwko iakowemu fałszywemu postępkowi po wyniesieniu pozwu Rekonwencyonalnego gdy poparcia sprawy ani wpisania Aktoratu w Subsel. Kowień. oświadczaający się mając ścisłą pilność nie doczekał się i motora tej zdrady wysledzić nie był w stanie; podobnież w Aktach Wileń. skargą Manifestową to obniósł tyła z podstępów osób zdradzieckich czynnościami oświadczaający się sytuacją i spokojność mając zagrożoną, że równie z datą uczynionych awizacyow żadnego wexlu ani dokumentu obligacyjnego sam ieden bez podpisu żony swej nie podpisywał i nie podpisuje, iak oświadczył tak też i teraz oświadcza równie, że żadnemu żydowi żadnych wexlow, Cerograffow i innego tytułu tranżaktow znaczących zawinienia nie wydawał, nie wydał i żadnemu żydowi szeląga nie jest winnym, a innym osobom iesli wydał iaki skrypt wspólnie z żoną podpisał. Inaczej bowiem sporządzone pisma i bez formalności prawnej, że są fabrykowane żadnego waloru mieć niemogące przez niniejsze oświadczenie zapowiada. U tego oświadczenia podpis w Protokule takowy Jakub Leyboszytz Medycyny Doktor. Poszlin kop. 52 opłacono. Correctum Józef Naborowski Reg. Ziem. Wileński.

Pozew Edyktałny.

Wedle Ukazu IEGO IMPERATORSKIEY MO-SCI Samowładnącego całą Rossyą etc. etc. etc. Ur. Kaietanowi Niemcewiczowi, Bielskiemu Chorążemu, Janowi Rembelińskiemu, Hornowskiemu, Marcinowi Matuszewiczowi, E. Bogusławskiemu, Zygmuntowi Grodkowskiemu, Stanisławowi Zahorskiemu Reg. Grod. Kowień. Benedyktowi Kozakiewiczowi Szamb. b. D. pol. Kazimierzowi Czarnowskiemu, Felixowi Strutyńskiemu, Bolesławowi Romerowi Sędzicowi Trockiemu, Wyszniowskiemu Szamb. Józefowi i Franciszkowi Gierygom kupcom i Obyw. M. Wilna pozew przed Sąd Taxatorski Exdywizorski w Dobrach Bolciach z odkładu na Dzień 8. Apryla odwołany i Sądzić się mający z Instancyi Ur. Rafała Chłudzińskiego Starosty Dzieńwien. i Administratora wyniesiony w rzeczy o to: Iż Zał. iący ze skutków Dekretu Sądu Exdywizor. obowiązany będąc w celu zebrania Massy majątku zeszłego Czesznika Trzaskowskiego idący na satysfakcyą kredytorów pozwać wszystkich Debitorów Zawiniających, z tego powodu pozywa w Prozbach do zasądzenia na obzał. Niemcewiczu za kartą w R. 1787. Januar 30. D. i listem Czer. zł. 18. 2. na Bielskim za kartą w R. 1788. Xbra. d. 25 Czer. zł. 45. 3. na Janie Rembelińskim za kartą w R. 1810 Marca 3. d. Rubli Sr. 20. 4. na obzał. Hornowskim Czer. zł. 5. za karteczką bez daty — 5. na Marcinie Matuszewiczu Czer. zł. 12 za kartą w R. 1791 8bra 2. d. wydaną. 6. na Bogusławskim Czer. zł. 6. za kartą w R. 1787 9bra 7. d. 7. na Zygm. Grodkowskim Czer. zł. 2. za kartą w R. 1808 Febr. 11 d. 8. obzał. zaś Zahorski Reg. Grodzki Kowieński winnym jest złożyć poruczone sobie Dokumenta i Inskrypcye przez zeszłego Czesznika Trzaskowskiego i względu onych uczynić dostateczne obiasnienie, iakie zintwentowane papiery po zeszłym Czeszniku Trzaskowskim wyswiecają pod przysięgą. 9. obzał. Benedykt Kozakiewicz przyjął oblig zeszł. Czesznikowi służący na Rubli. Sr. 3,849 od Michała Chrapowickiego w R. 1809 Maia 16. D. wydany przez Dokument w R. 1810 Aug. 2. d. Sporządzony, i tej summy pozyskanie na Siebie przyjął, mocą którego proszą Sądzenia Summy 3849

Rubli Sr. z procentem od Daty wydanej Inskrypcyi — 10. obżł. Kazimierz Czarnowski wedle Dokumentu w R. 1810 Aug. 15 d. wydanego winnym jest złożyć wszystkie Dokumenta, obligi przez zeszłego Czeszn. Trzaskowskiego oddane, które acz są na osobę Czarnowskiego wydane, i za onemi pod imieniem jego wiedziony będzie proceder. Summy że są własnością zeszłego Trzaskowskiego, to iego o tém Dokument wydany poswiadcza; przeto pod przysięgą złożyć takowe wszystkie papiery, obligi obżł. obowiązany — 11. obżł. Felix Strutyński za obligiem w R. 1808. Xbra 18 d. wydanym a w R. 1809 Marca 15 D. przed Sądem Główn. Depart. 2. Witebskiego aktykowanym, na rzecz Gierynga służącym, a przez niego Zeszł. Trzaskowskiemu Cedowanym prosi żał. Summy Sądzenia na rzecz Massy z procentem i expensem prawnym. 12. obżł. Bolesław Romer za dekretem Trockim winnym pozostał Gieryngowi do zapłacenia rubli Sr. 3,605. kop. 79 $\frac{1}{2}$ prócz przychodzących procentów iak tę Summę Gieryng zeszłemu Trzaskowskiemu zawlekwował, przeto żałujący zaaresztowawszy fundusz summowny obżł. Romera u JW. Pusłowskiego będący, pozwem na dobrach położonym pozywa Romera o przysądzenie Rubli Sr. 3,605 kop. 79 $\frac{1}{2}$ z procentami na rzecz Massy na summie u JW. Pusłowskiego będącey. 13. Obżł. Wiszniewski Szamb. wedle notaty w pularsie przez zeszłego Trzaskowskiego zapisanej winnym jest Rubli 40, których prosi żał. na rzecz Massy z procentem i Expensem Sądzenia. 14. Obżł. Gieryngowie iak się teraz dało widzieć z Inwentowanych papierów po zeszłym Czeszn. Trzaskowskim, iż uspakajając summę na założenie Handlu za kaucyą zeszłego Czeszn. Trzaskowskiego u zeszłego Karpia pożyczoną, a później testamentem przez Karpia na rzecz JW. Platera odstapioną, daliście zeszłemu Trzaskowskiemu w satysfakcyi Towarów za Rubli 14,000. iak z przedaży onych nie więcej wziął zeszły Trzaskowski iak Rubli Sr. 2,343, które są na obligu u kupców Wileńs. a stąd usprawiedliwić się gdzie reszta oddanych towarów na rzecz Trzaskowskiego nayduie się, dalej obżł. przekazaliście summę na Michale Chrapowickim, na Felixie Strutyńskim, na Romerze, na Kościakowskich, za któremi dotąd żadnego grosza zeszły Czesznik nie odebrał, a tym samym z rzeczy przelewu winni iesteście do Ewikcyi, a ztąd massa kredytorska za nieusprawiedliwieniem przez obżł. względem oddanych towarów podług Regestru i na przypadek niezyskania summ przewlekwowanych sążenia i wskazania na majątku obżł. wszelkim ruchomym, leżącym i samych osobach prosi, którym pozwem Edyktałnym do Gazet podaiącym się w skutek

dekrete Exdywizor. pozywa prosząc sążenia wyższych summ na wszelkim obżł. majątku, z Inekwitacyą do onych majątkow, sążenia expens prawnych. Pisan R. 1812 Miesiąca Marca 2 Dnia.

Xiążki następujące nayduią się w xięgarni Uniwersyteckiey.

- Wiadomości pożyteczne gospodarzowi z pisma nowo wyszłego wyięte, i na polski ięzyk przełożone we czterech częściach z dodatkiem 8. zł. 13 gr. 10.
- Przyjaciel wieyski czyli doświadczone rady i lekarstwa, iak wieśniacy choroby bydła rogatego rozpoznawać, i naydoświadczenszemi sposobami leczyć i ratować mogą 8. zł. 3 gr. 10.
- Rollin dla młodzieży czyli wybór nayznakomitszych czynów z dzieiów starożytnych i rzymskich z przyłączeniem życia Rollina i krótkich uwag. Dzieło z francuzkiego przełożone 2 tomy z kopersztynchami zł. 16 gr. 20.
- Przyjaciel dzieci, xiążka do czytania zabawna i do dawania nauk w szkołach dla młodzieży bardzo pożyteczna, zawierająca różne nauki z życia ludzkiego powięte, które i dorosłym przydać się mogą 8. zł. 6 gr. 20.
- Maxymy i uwagi moralne Xżęcia de la Roszfuko, 12 w Wilnie 1812 zł. 2 gr. 10.
- Wypisy z rozmaitych pisarzy, dla poczynających się uczyć ięzyka łacińskiego przez Fryder. Gedykie, ze słownikiem łacińsko-polskim 8 w Wilnie 1812 zł. 5.
- Angielika historia ciekawa dawnych czasów 8vo zł. 4 gr. 20.
- Flotrawersista nieszczęśliwy przez J. Cramer: tłumaczył Korycki 8. zł. 4 gr. 20.
- Meisteri D. Geo. Iac. Frid. principia iuris criminalis 8. zł. 14 gr. 20.
- Heinecii Jo. Gottlieb elementa iuris civilis 8 zł. 13 g. 10.
- Pielgrzymka X. J. Drohoiowskiego do ziemi świętey, Egiptu, niektórych wschodnich i południowych krajów 8. 2 tomy zł. 10.
- Poselstwo do Królestwa Awy w roku 1795 odbyte przez M. Symsa, z angielskiego z mappą i 5 kopersztynchami illum. 3 tomy zł. 26 gr. 20.
- Rzecz o hiszpańskich owcach, co do ich przychowku, przechodzenia, strzyżenia, prania i przedaży wełny i przyczyn iey cienkości z francuzkiego 8 zł. 15 gr. 10.

w Wilnie dnia Marca	Barometr cale linie	Termometr stopnie	Odmiany powietrza
9 z rana	27 6 0	+ 1,5	pogodny
po południu	27 4 9	+ 4	
w wieczor	27 3 8	+ 2	
10 z rana	27 3 9	+ 2	pochmurne
po południu	27 3 4	+ 2 $\frac{1}{4}$	
w wieczor	27 3 1	— 1,5	
11 z rana	27 5 3	— 4,5	pochmurne
po południu	27 6 3	— 1 $\frac{3}{4}$	
w wieczor	27 7 4	— 6	
12 z rana	27 7 7	— 9	pogodny
po południu	27 6 6	— 3	
w wieczor	27 5 5	— 6	

Cena Targowa Wileńska				
Od dnia 18 Lutego do dnia 6 Marca				
Beczka Komissyna	rub:		kop	
	Zyta surowego	—	7	—
	Pszenicy	—	15	—
	Jęczmienia	—	8	—
	Gryki	—	5	50
	Owsa	—	7	—
	Grochu	—	—	—
	Faska Masła	—	3	50
	Funt słoniny wędzoney	—	—	15
	Funt mięsa wołowego	—	—	3
	Assygnacya 100 rubli	—	23	—
	Dukat	—	3	—

Za Pozwoleniem Cenzury Wileńskiej. w Drukarni Uniwersytetu.